

31.10. UHAT, EPÄILYT JA RATKAISUT

LOPPUUKO ILMASTOKESKUSTELUISTA HAPPI?

Professori Atte Korhola

Atte Korhola on ympäristömuutoksen professori Helsingin yliopiston ympäristötieteiden laitoksella, jossa hän johtaa Ympäristömuutoksen tutkimusyksikköä (ECRU). Hänen erityisalaansa ovat pitkän aikavälin ympäristömuutokset, erityisesti ilmastomuutos ja sen ekologiset ja yhteiskunnalliset vaikutukset. Professori Korhola on muun muassa koordinoinut useita kansallisia ja kansainvälisiä ilmastomuutokseen liittyviä tiedehankkeita sekä julkaissut yli 100 referee-artikkelia kansainvälisissä tiedesarjoissa.

– Olen tutkinut ilmastomuutosta ja seurannut siitä käytävää keskustelua jo useiden vuosien ajan. Olen havainnut, että ilmaston tutkimuksesta on hankala kertoa yksiselitteisesti, sillä riskeistä puhuminen on yleensäkin vaikeaa. Jos jokin riski on kasvanut kaksi prosenttia, mitä se oikeasti tarkoittaa elämässämme ja arjessamme, ja mitä meidän pitäisi tehdä?

Lähes kaikki tutkijat ympäri maailmaa ovat yksimielisiä siitä, että ilmasto lämpenee ja että ihminen vaikuttaa lämpenemiseen. Eri mieltä ollaan sen sijaan siitä, minkälaista vauhtia lämpeneminen etenee ja mitä sen estämiseksi pitäisi tehdä.

Keskustelussa nousevat yleensä esiin molemmat ääripäät: ilmastomuutoksen kieltäjät sekä välittömiä katastrofeja ennustavat. Suurin osa tutkijoista on kuitenkin omilta kannoiltaan maltillisia.

Skeptikoissakin on variaatiota: jotkut kritisoiivat esimerkiksi hiilidioksidin osuutta lämpenemiseen, toiset taas ovat kriittisiä käytettyjen tieteellisten metodien tai ilmastoratkaisujen suhteen. Tutkijat, jotka kieltävät koko ilmastomuutoksen ovat erittäin pieni vähemmistö.

Atte Korholan mielestä on itsestään selvää, että tutkija kertoo oman alansa tutkimustuloksista sekä osallistuu yhteiskunnalliseen keskusteluun ja poliittiseen päätöksentekoon. Suomessa on kuitenkin heikot perinteet siitä, miten tiedettä käytetään päätöksenteon apuna. Tässä meillä olisi paljon kehitettävää. Perinteisen tieteellisen keskustelun traditiota olisi aika muuttaa.

– Tarvitaan aitoa dialogia tutkijoiden ja suuren yleisön välillä, ei vain sitä, että tutkija kertoo, miten pitää tehdä. Parhaimmillaan tiede käsittelee kriittisesti vallitsevia kysymyksiä. Se laajentaa vaihtoehtoja, kertoo mitä voitaisiin tehdä, sen sijaan että se sanoo mitä pitäisi tehdä. Tiede opettaa yhteiskunnalle, että epävarmuudessa voi elää – lopullisia vastauksia ei ole.

Ilmastotieteen uskottavuutta on vaalittava, ja parhaiten se tapahtuu kunnioittamalla perinteisiä tieteen arvoja: avoimuutta, objektiivisuutta, kriittisyyttä ja autonomiaa. Yksisuuntaisen, ylhäältä (*tiede*) alas (*yleisö, päättäjät*) suuntautuvan lineaarisen kommunikaation tilalle suosittelen aitoa vuorovaikutusta, sirkulaarista kommunikaatiota, mikä tarkoittaa molemminpuolista kuuntelemista ja oppimista.

– Taloustieteen nobelistin, **Paul Krugmanin**, neuvoa lainatakseni: "Kuuntele harhauskoisia. Kyseenalaista. Uskalla olla hölmö. Yksinkertaista, yksinkertaista."

Studia Generalia -tilaisuudet videoidaan. Niitä voi seurata suorina lähetyksinä ja jälkikäteen verkko-osoitteessa <http://www.helsinki.fi/videoet>. Tallenteet ovat myös Yle Areenassa: <http://areena.yle.fi/tv/studia-generalia>.

Keskusteluun voi osallistua myös tekstiviestein (p. 050 415 4892), Studia Generalia-blogissa (blogs.helsinki.fi/studiageneralia) ja twitterissä (#studiageneralia).

Studia Generalia -luentosarjat toteuttaa Helsingin yliopiston Avoin yliopisto yhteistyössä Unigrafian kanssa. Tervetuloa! Lisätietoa: www.helsinki.fi/avoin/studiageneralia